

GAZDASÁGI PROGRAM

Szeghalom Város
Önkormányzat

2025-2034

Tartalom

I. BEVEZETÉS	3
A gazdasági program megalkotásának jogszabályi háttere	3
II. RÖVID HELYZETÉRTÉKELÉS	4
III. A GAZDASÁGI PROGRAM ÖSSZEÁLLÍTÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ FŐBB SZEMPONTOK, ALAPELVEK	5
IV. AZ INTÉZMÉNYELLÁTÓ RENDSZER	
IV.1. Az Önkormányzat	6
IV.2. Bölcsőde- és óvodafenntartás.....	6
IV.3. Általános és középiskolák üzemeltetése.....	6
IV.4. Egészségügyi ellátórendszer.....	7
IV.5. Szociális ellátórendszer.....	7
IV.6. Közétkeztetés.....	7
IV.7. Közművelődés, sport, civil és sport szervezetek.....	7
V. FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK	9
VI. ÖSSZEFOGLALÁS, ZÁRSZÓ	10

I. BEVEZETÉS

A 2019-ben mandátumot kapott városvezetés gazdasági programja több prioritást is megfogalmazott annak érdekében, hogy Szeghalom – megőrizve identitását és hagyományait –továbbra is élhető kisváros maradjon. Az elérni kívánt célok között szereplő fő pontok a lakosokat leginkább érintő problémák voltak. A lakosságszám csökkenésének lassítása, az infrastruktúra fejlesztése, az itt élők bevonása az őket érintő fejlesztési döntésekbe és az átláthatóság megteremtése olyan alapvető igények esetében, amik mellett nem lehet elmenni a településfejlesztési, városműködtetési tevékenység során.

A városvezetés legfőbb célját, hogy biztosítsa a lakóinak a magas minőségű életkörülményeket és vállalkozóinak a vonzó működési környezetet Szeghalom nehezített pályán tudta és tudja elérni.

Szeghalom város vezetése arra törekszik, hogy a mindenkori kormányzati és a kormányzat által befolyásolt támogatási eszközrendszerből minél nagyobb részt tudjon igénybe venni céljai megvalósítására. Fontos ez azért, hogy a város ne essen ki évekre a fejlesztési sodorvonalból és ne legyen egyhelyben állásra kárhóztatva.

A gazdasági program megalkotásának jogszabályi háttere

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § – az önkormányzatok gazdasági programjával kapcsolatban a következőket írja elő:

- (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- (2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.
- (3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.
- (4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- (5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Fontos megjegyezni, hogy a képviselő-testület jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, a fejlesztésekre vonatkozó döntésénél, különös tekintettel az éves

költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

II. RÖVID HELYZETELEMZÉS

Szeghalom Város Békés vármegye északi részén fekszik; a Szeghalmi járás központja, a Dévaványai-sík keleti peremén található (gyakran említik a Sárrét fővárosaként is).

Mint Kistérségi Központ az ország leghátrányosabb helyzetű kistérségei között található; mind gazdasági, mind infrastrukturális szempontból az országos átlag alatti mutatókkal bír. A település lélekszáma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, ennél is aggasztóbb a korösszetétel alakulása.

Naptári év / korcsoportok létszáma (fő)	2011.	2022.
< 10 éves	826	794
10-19 éves	1.038	729
20-29 éves	1.103	903
30-39 éves	1.505	966
40-49 éves	1.275	1.322
50-59 éves	1.448	1.098
60-69 éves	1.137	1.156
70-79 éves	673	874
80-89 éves	249	306
>90 éves	36	29

Mindösszesen	9.290	8.137
---------------------	--------------	--------------

(Forrás: KSH népszámlálási adatok)

A táblázat adatai jól mutatják, hogy a termelő, intenzív munkát végzők száma csökken ugyanakkor nő a támogatásra szorulóknak létszáma. A fentiek miatt a gazdasági program egyik prioritása kell, hogy legyen a fiatalok támogatása, az elvándorlás megakadályozása.

Az intézményrendszer folyamatos átalakuláson megy keresztül; az állami feladatellátás aránya növekszik, ugyanakkor az állam által átvett feladatok központi költségvetés általi finanszírozása csak részben történik; ezek jelentős önkormányzati forrásokat igényelnek.

III. A GAZDASÁGI PROGRAM ÖSSZEÁLLÍ- TÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ FŐBB SZEMPON- TOK, ALAPELVEK

- a kormányzat gazdaságpolitikája,
- nemzeti és Európai Unió pályázati forráslehetőségek,
- a település adottságai, a lakosság korösszetétele, igényei,
- az önkormányzat vagyoni helyzete, a jelenlegi és a várható pénzügyi környezet,
- a képviselő-testület és a bizottságok javaslatai,
- a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, igényei, elvárásai,
- munkahelyteremtés (megőrzés),
- a turizmus fejlesztése,
- a természeti környezet fejlesztése,
- a világosság, az átláthatóság elve,
- a folytonosság, a folyamatosság, a célok egymásra épülésének elve,

- a realitás és a következetesség elve.

IV. AZ INTÉZMÉNYI ELLÁTÓRENDSZER

IV.1. Önkormányzat

Az Önkormányzat feladata – az önkormányzati törvényből eredően - a településfejlesztés, településüzemeltetés, a működtetés, településrendezés (közvilágítás, utak, járdák belvízelvezető rendszer működtetése, ivóvízellátás, stb.), egészségügyi alapellátás, intézmények fenntartása és működésük biztosítása, környezetvédelem, óvodai ellátás, szociális és gyermekjóléti feladatok ellátása, lakás- és helyiséggazdálkodás, kulturális szolgáltatások biztosítása, helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok, sport és ifjúsági ügyek, nemzetiségi ügyek, hulladékgazdálkodás. Kiemelt feladatként kezeltük és kívánjuk kezelni a továbbiakban is a közterület-fenntartást, az utak, járdák, a belvízelvezető rendszerek karbantartását, tisztán tartását. Ezek a feladatok jórészt a közmunka program keretében kerülnek végrehajtásra. A közigazgatási feladatok ellátására az önkormányzat a Polgármesteri Hivatalt működteti.

IV.2. Bölcsőde -és óvodafenntartás

A bölcsődei ellátás és óvodai nevelés továbbra is kötelező önkormányzati feladat.

A jelenlegi gyermeklétszámot tekintve az intézményhálózat megfelelő kereteket nyújt.

Folyamatosan használtuk és használjuk ki a pályázati lehetőségeket mind a bölcsőde, mind az óvodai telephelyek felújítására, bővítésére (nyílászárók cseréje, energetikai fejlesztések, tornaszoba létesítése, udvari játékok, fejlesztő eszközök beszerzése stb.) Amennyiben pályázati lehetőségek nem állnak rendelkezésre, vis maior esetben saját forrás is bevonásra kerül (Petőfi úti óvoda mennyezet felújítás).

Kiemelt feladat a szakmai munka színvonalának emelése, amely az ott dolgozók szakmai képzésével, továbbképzésével érhető el.

IV.3. Általános és középiskolák üzemeltetése

2013.január 1. óta a Tildy Zoltán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola állami fenntartású intézményként működik, a fenntartói jogokat a Klebelsberg Központ a Gyulai Tankerületi Központ útján gyakorolja; az önkormányzat a feladatellátásban csak, mint a nevelést-oktatást szolgáló ingatlanok tulajdonosa vesz részt.

A Péter András Gimnázium és a Szigeti Endre Szakképző Iskola vonatkozásában a fenntartó jogokat a Klebelsberg Központ a Gyulai Tankerületi Központ útján, illetve az illetékes szakminisztériumon keresztül gyakorolja.

A fejlesztési feladatokkal kapcsolatban – az eddigi gyakorlatnak megfelelően – törekedni kell az oktatási intézmények, a fenntartó és az önkormányzat együttműködésére.

IV.4. Egészségügyi ellátórendszer

Az egészségügyi ellátórendszert a folyamatos változás jellemzi, legutóbb 2023.július 1-től a család- és nővédelmi védőnői szolgálat került állami fenntartásba; jelenleg a városban 4 háziorvosi, 1 gyermekorvosi körzetben, továbbá felnőtt- és iskolafogászat biztosításával valósul meg az egészségügyi alapellátás. Ahogyan a korábbi években is, napjainkban is kiemelt figyelmet fordítunk az egészségügyi infrastruktúra (épületek, eszközök) folyamatos felújítására és megújítására. A jelenleg is zajló egészségügyi alapellátási épület homlokzati hőszigetelése, illetve napelemes rendszer kiépítése is ezt a célt szolgálja.

IV.5. Szociális ellátórendszer

Ahogy azt a helyzetértékelésnél is említettük, városunkban is jelentős a szociálisan nehéz helyzetbe kerülők száma.

A város a szociális feladatokat (szakosított ellátás, szociális és gyermekjóléti szolgáltatások) Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény útján látja el. A Gondozási Központ épületén az elmúlt években folyamatos felújításokat végeztünk; jelenleg is zajlik a napelemes rendszer telepítése és a belső világítórendszer felülvizsgálata.

Az önkormányzat a jövőben is felelősséget érez a rászorulókat iránt, a továbbiakban is segítő kezét nyújt számukra.

IV.6. Közétkeztetés

Az állami fenntartású intézményekbe járó gyermekek étkeztetése az önkormányzat feladata. A korábbi felújítások mellett jelenleg is zajlik a napelemes rendszerek kiépítése, a homlokzati hőszigetelés, melyektől az üzemeltetési költségek (elsősorban közüzemi kiadások) csökkenését várjuk.

IV.7. Közművelődés, sport, civil és sport szervezetek

Az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a közművelődés magas színvonalú biztosítását, a szakmai szolgáltatások rendszeres fejlesztését. Ezt a feladatot saját fenntartású intézménye, a Szeghalmi Művelődési és Szabadidőközpont, Könyvtár és Közérdekű Muzeális Intézményén keresztül látja el.

Az intézményhez tartozó D'Orsay kastély népszerűsítése, rendezvényekkel való megtöltése továbbra is kiemelt feladat. A Művelődési Központ a városi kulturális élet színtere; kulturális estek, konferenciák, tanácskozások, a város és a civil szervezetek által szervezett rendezvények

helyszíne. Az Ambrus Mozgó és a Városi Sportcsarnok illetve Sportközpont működtetése is az intézmény feladata; ez utóbbi számos sport- és társadalmi esemény (szalagavató, táncverseny) ad helyet. A vonzó programok, rendezvények növelik a városba érkezők, az itt vendégéjszakát eltöltők számát.

A várhelyi Ifjúsági tábor az elmúlt időszakban is jelentős felújítások helyszíne volt; nincs ez másként napjainkban sem: közösségi színpad, erdei tornapálya, tanösvény és játszótér épül. A vízi turizmus fejlődését hivatott szolgálni a kajak-kenu ki- és beszállópont, a kishajó kikötő, a sólyapálya. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése érdekében a Sebes-Körös partján tűz-és piknikező helyek létesülnek, kajak-kenu tároló és nyári zuhany is kialakításra kerül.

A mindenkori önkormányzat alapvető érdeke, hogy a sport valamennyi társadalmilag hasznos funkciójának érvényesülését segítse:

- egészség megőrzés, betegségmegelőzés
- Ifjúság erkölcsi nevelése, személyiségformálás
- mozgásműveltség cselekvésbiztonság fejlesztése
- közösségi együttélés és a társadalmi mobilitás segítése
- szórakozás, szórakoztatás
- gazdasági vállalkozás
- sportturizmus elősegítése
- rekreáció, felnőttek és fiatalok feltöltődése, megújulása
kikapcsolódása

A sportról szóló 2004. évi I. törvény 55. §-a az alábbiak szerint tartalmazza a helyi önkormányzatok feladatait:

(1) A települési önkormányzat - figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára:

- a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról,
- b) az a) pontban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
- c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,
- d) támogatja az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlása feltételeinek megteremtését.

(2) A helyi önkormányzatok – figyelemmel a 49. § d) pontjában foglaltakra is – a sporttal kapcsolatos feladataik ellátásához a költségvetési törvényben és más, a sport állami támogatásáról rendelkező jogszabályok szerinti támogatásokban részesülnek.

A város rendelkezik sportkoncepcióval, amely tartalmazza a sportszervezetek és az önkormányzat viszonyát. Prioritásként kívánjuk kezelni a sportot, hiszen a fiatalok részére lehetőséget biztosít – mind a tömeg-, mind a versenysport révén – az egészséges életmódra; az idősebb korosztály számára pedig a sportrendezvények szórakozási lehetőséget biztosítanak. Továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk majd a kiemelt egyesületek támogatására, amely a város költségvetésében anyagi forrást biztosít. Ugyancsak számíthatnak a város segítő jobbára a szabadidő sportegyesületek is.

A civil szervezetek kiemelt helyet foglalnak el a város közösségi életében; az önkormányzat –

elismerve munkájukat – az éves költségvetési rendeletében forrást különít el működésükhöz, rendezvényeik megtartásához. A jövőben is fokozottan építünk tevékenységükre.

V. FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

Az önkormányzat fejlesztési elképzeléseit az Integrált Településfejlesztési Stratégiája foglalja össze, a dokumentum a vármegyei és az országos területfejlesztési célokkal összhangban részletesen elemzi a fejlesztési irányvonalakat.

Az önkormányzat az alábbi elképzeléseket tarja fontosnak megvalósítani az elkövetkező 10 évben:

- Folytatni szükséges azon – részben már megkezdett – **energetikai beruházásainkat**, amelyek költséghatékonyan segítik elő a kötelező önkormányzati feladatok ellátását (napelemek telepítése, épületek hőszigetelése, fűtőkorszerűsítés, nyílászárócsere stb.).
- A funkció nélküli **önkormányzati vagyon felmérése**, javaslattétel azok hasznosítására. (Fiúkollégium, Kossuth 3.)
- A **sportöltöző épületének belső felújítása** indokolt, mivel nagy igénybevételnek van kitéve, heti rendszerességgel vannak bajnoki mérkőzések lebonyolítva.
- Tekintettel a demográfiai változásokra (a népesség elöregedése) fontos feladatunk a pályázati lehetőségek kihasználásával az **Idősek Otthonának férőhelybővítése**.
- Kiemelt prioritásként kívánjuk kezelni azokat a fejlesztéseket, amelyek eredményeképpen élhetőbb várost teremtünk, szolgálva ezzel a fiatalok helyben maradását. (**közösségi terek fejlesztése**)
- Elengedhetetlen a jövőben a nem az önkormányzat fenntartásában lévő - a folyamatos karbantartás hiánya miatt lepusztult - de **önkormányzati tulajdonban lévő épületek felújítása** (Általános iskola Dózsa úti telephely tetőszigetelés, udvarrendezés, Gimnázium új épület tető javítás, stb).
- Rendkívüli fontos a Berettyó folyón átívelő **Temesvári híd problémájának** megnyugtató rendezése, és a híd felújítása.
- Kihívást jelent az egész Alföld esetében – így városunkban is – a klímaváltozásból eredő problémák enyhítése. **Felhagyott záportározók rendbetétele, rekultivációja**, majd a környezet rendezése, parkosítás, tanösvények építése. (Luc gödör, Turi gödör, Gyarmati

út melletti terület)

- Szükséges és indokolt a lehetőségek és pályázati források függvényében a **közvilágítás korszerűsítése**.
- Turisztikai szempontból kiemelten fontos a **Szeghalom-Várhely kerékpárút megépítése** a Várhelyi tábor biztonságos megközelíthetősége szempontjából.
- A közösségi közlekedés városon belüli színvonalának emelése céljából az **autóbusz megállóhelyek felújítása indokolt**.
- Pályázati források igénybevételével szeretnénk **önkormányzati napelemparkot** építeni.
- **Műemlék épületek felújítása - pályázati forrásból** - és közösségi célú hasznosítása. (Kárász kastély táncpavilon, Magtár, Péter András Kriptá)
- A **Tildy utcai konyha** belső felújítása indokolt, szintén pályázati forrás igénybevételével.
- A **Várhelyi tábor főépületének felújítása, korszerűsítését** meg szeretnénk valósítani, hogy korszerű és biztonságos körülmények között tudják a pihenni vágyó gyerekek és felnőttek a szabadidejüket eltölteni.

VI. ÖSSZEFOGLALÁS, ZÁRSZÓ

Szeghalom Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS) az alábbi hosszú távú jövőképet fogalmazza meg:

Szeghalom Város Jövőképe „Szeghalom társadalmi és gazdasági környezetének dinamikus fejlesztése a Körös-Sárrét felvirágoztatása érdekében”

A fenti cél elérésének egyik lépése lehet az elkészült Gazdasági Programban megfogalmazott feladatok teljesítése. A program egyes részei túl mutatnak a 2025-2029-es cikluson. Az, hogy mikor valósulnak meg a lefektetett célok nagyban függ a makrogazdasági környezettől, a finansziális lehetőségektől és az önkormányzatok eszköztáráról.

A városvezetés azon célja, hogy a városi infrastruktúra fejlesztésével a közszolgáltatások színvonalának emelésével javítsa a lakosság életminőségét, továbbra sem változott. A Gazdasági Program elkészítésével, az abban szereplő feladatok megvalósításával a XXI. század kihívásaira is reagáló modern kisvárosi életér jön létre.